

V Ljubljani, v četrtek, dne 24. julija 1913.

Naročnina za Avstroogrsko: 1/2 leta K 2.— 1/2 leta K 4.— celo leto K 8.— za Nemčijo: " 3.— " 6.— " 12.— ost. inozemstvo: " fr. 3-50 " fr. 7.— " fr. 14.—		Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica šte. 10. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje.	Oglasnina za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 20 vin. — Pri več- kratnih objavah primeren popust.
Leto III.	Posamezna številka 20 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 6 kron. Štev. 30.

Romunija na bojnem pohodu proti Sofiji.

Romunske čete zasedejo Silistrijo, ne da bi jo Bolgari branili.

Milan Pugelj:

Potnik.

Vozil sem se izredno počasi. Ko smo obstali, sem prišel iz žepa vozni red in štel postaje. Še sedemindvajset jih je, še petindvajset, še dvajset! Mraz me je stresel pred tem ogromnim številom! Da bi si pregledal čas, sem počenjal to in ono. Premišljal sem, kako bi se vedla neka dama, ki me zelo sovraži, če bi naju skupaj zaprli za leto dni! Ugibal sem, v koliko je opravičeno in resno modrovanje nekega nemškega filozofa, kateri je vsem ženskam tega sveta gorak, in ki mi je prišel pod kazalce zadnje čase. Gledal sem skozi okno in štel brzozjavne drogove. Naštel sem jih do triinsedemdeset. Ogledaval sem golo in pusto krajino in si ponavljal: Oglej si, vse si oglej, ker edino tako je mogoče plastično opisavati!

Poraščen, suh in zelo slabo oblečen človek, ki je vedno nekam letel in se vračal sredi vožnje med stacijami, je bil moj edini tihi družabnik. Čakal sem, da dobim koga, ki bo privlačnejši! Kako mlado gospo, gospodično, ali v božjem imenu tudi zgovornega kmetiča! A zdelo se je, kakor bi tiščalo nebo s svojimi sivimi kremplji ljudi in jih nikamor ne izpustilo. Nihče ni vstopil, nihče ni izstopil; obrnil sem se na plahega in sumljivega možica, ki se je bil ravnokar vrnil v kupe in se stisnil prestrašen v obdrgnjeni kot tik notranjih vrat. Gledal je predse in bil vedno pripravljen, da bo pravočasno odskočil takoj, ko se izkaže potreba.

„He!“

Vlak je ropotal tako, da me ni slišal.

„Ho! Prijatelj!“

Zakričal sem, zato je poskočil in se takoj našmehnil.

„A jaz?“

„Kaj pa! Vi! Počasi gre ta reč!“

„Katera — prosim?“

„Ta vožnja — prokleta!“

„A — tako? Se vam zdi? Meni ne ravno!“

„Vi se radi vozite!“

„O, rad! Samo če se morem!“

„Dajte no, da si vas bliže ogledam!“

„O, prosim!“

„Vidite, že skozi devet postaj se takole najem in premetavam in še dvajset jih imam!“

„Kaj to! Saj je prav prijetno zakurjeno, zunaj je pa mraz kakor psina!“

Kričala sva oba. On z visokim hreščočim glasom, jaz kakor razglašen gromovnik s svojim basom.

„Kam pa? Na delo, prijatelj, kaj?“

„Ga ne dobim!“

„Kaj je, da ne!“

„Križ, gospod! O, ga ne dobim! Kakor bi bil zaznamovan! Če bi oplezal vso zemeljsko kroglo po kolenih, pa je vse zastonj! Je križ!“

„Kakšen križ!“

„Velik, gospod!“

„Povejte vendar!“

„Lahko, lahko! Vidite, to je tako!“

Jaz sem na slabem glas. Če rečem, pišem se Janez Mostar, služil sem notarja Ježa, pravijo takoj: Že dobro! Ni nič! Niti to ni koristno, če izgubi človek dober glas šele po smrti. A če ga izgubi prej, o, jasna strela, gospod! Bilo pa je tako. Bil sem sluga pri notarju Ježu. On debel, trebušen, težko sopeč, jaz zelen, suh in piškav. Opoldne, ko so odšli uradniki, me je poklical predse. Držal se je kakor velik maček, kadar prede na solncu.

„Kaj se pa tako kilavo držiš?“

„Saj se ne, gospod!“

„Pa se! Ali se boš takoj poboljšal?“

Alo, poskoči.“

„Truden sem danes!“

Šnel je s kljuke palico in se smejal.

„Ali boš, ali ne boš!“

Poskočil sem ob steni tik vrat.

Pha, pha, pha—haha se je smejal in širil usta in obrvi.

„Kako ti pobingljavajo noge, in kako se držiš! Alo, više, više, više! Pha, pha, pha-ha!“

Skakal sem. Stiskal pesti, da sem se laglje poganjal od tal in skakal. Moral sem biti jako kratkočasen, zakaj notar se je smejal, da mu je pohajala sapa, da se je jokal in da je bil v obraz nečloveško rdeč in zabuhel. Na vratu zadaj se mu je nabrala debelina nad ovratnikom v okroglo in črno klobaso.

„Dovolj. Zdaj pa zapoj!“

Gospod, veste, kaj se to pravi: pasja ušesa? Pes, vidite, sliši godbo, sede, iztegne gobec proti nebu, mežika in nadvse pretresljivo cvili in tuli. Ne prenese tega, ne prenese! On ima pasja ušesa, a jaz

Državna obmejna policija na Reki: Dva stražnika, opravljajoča službo v reškem pristanišču.

tudi. To se pravi: tisto, čemur pravijo ljudje posluh, tisto mi popolnoma manjka. Zame ni napeva, ni melodije ali pesmi ali kakor bi se že moralo reči. No, pesem, to je, besede, te so, zakaj pa ne? Nekateri so prav lepe, to že razumem — kako pak. Na primer tole:

Preljubi moj dom,
nikoli več te videl ne bom.

Ko je dvakrat om — om! To je lepo, to razumem. Ali tole:

Vsi vrh glav visoke štule,
vsi na ramah svoje cule —

Tukaj je dvakrat ule — ule! To se tudi dobro sliši. Ampak, da bi me kdo naučil zapeti „Pridi, Gorenjec“ ali „Bog obvari“, to ni mogoče pod solncem. Ne gre in ne gre! A moj gospodar, vidite, je rekel: Tomaž, danes boš pa tisto: „Le nocoj še, luna mila!“

In moral sem. A on se je vil, klobasa na tilniku je črnela in rasla, pričel je kašljati in vmes je grčal.

„Nekaj, nekaj! Pojdi, strela!“

No, kaj to! Človek zasluži, da se pošteno preživi. Že gre, že gre. Posebnih težav in križev ni, jeze malo, delo lahko. Ženska pa, kjer sem stanoval, je imela odrastlo hčer, ki ji je bilo ime Marijana. Zvečer sva sedela poleti na klopi pred hišo in gledala na cesto. Bila je, no, tako, veste,

močna, polna. Rekel sem ji: cela mati si že, Marijana! A ona se je smejala, češ, da sem tak, kakor tisti veliki komarji, ki so jim noge v napoto. No, pa je kar pričel hoditi v hišo sosed vdovec. Ho, ta je bil hrust. Hiša se je zibala, ko je korakal po njej! In rdeč je bil in širokopleč kakor omara. Hišo je imel in kramo.

„Ženina imam!“ je rekla Marijana.

„Kdo je!“

„Kramar!“

A, glejte ga, rogovileža! Da bi ga mrzlica stresla! O, o! To me je kuhalo tiste dni, pa nisva poprej nikoli nič imela skupaj — jaz in Marijana. O ti grdavš! Pogledaj ga brdavsarja!

Ponoči sem čul, jedel nisem in mesta si nisem mogel najti. Danes sem bežal pred Marijano, jutri sem jo pa iskal.

„Jaz sem pa tako mislil, da bi midva...“ sem enkrat pričel.

„Midva, midva!“ je kimala ona. „A mati tako pravi, da bi ti meni srečo skalil, če bi me ne pustil zdaj v miru!“

„O ne, tistega pa ne! Sreče ti ne bom skalil. Le srečna bodi — to ti želim!“

Uh, kakšna žalost me je držala! Kar legel bi bil in travo grizel! Doma so pa pripravljali za svatbo balo. V veži je že stala nova škrinja. Na pragu je ščipal Marijano v lice kramar, mati se jima je pa smejala od peči. „Zdaj te šegeče s prstom, potlej te bo pa s prekljo — he-he!“

V pisarni me je poklical opoldne šef in obstal sem tik vrat. Muzal se mi je in se obrnil počasi na stolu proti meni. Takoj sem vedel, kaj bo.

„Poskoči!“

Taka žalost me je držala, da je grozota. Poskočil sem.

„Vidiš ga, kako je len! Čakaj, čakaj! Grem pa po palico! Više, više, više!“

Skakal sem, a v duši vseh tristo vragov!

„Pha, pha, pha-a-a.“

Grohotal se je.

„Pha, pha-a-a. Tako se pa še nisi držal kakor danes! Bravo! Le še, le še! Pha, pha! Zdaj pa zapoj tisto, ki gre sem in tja, Zvedel sem nekaj novega!“

Začel sem:

Zvedel sem ne-e-e-ekaj novega
od svojega dekle-e-e-“

Kar zadavilo me je; nehal sem. A on ves zaripljen vsled krohota briše solze in razbija z eno roko po mizi.

„Ali boš naprej! Ali boš, o-ti!“

„Ne bom!“

Šef vstane.

„Vidiš palico? Ali boš precej?“

Nekaj mi je padlo na um. Glavo sem izpodvil in zaletel sem se, na vso moč zaletel v njegov ogromni trebuh, ki ga je nosil pred seboj, kakor vogal pohištva. Padel je in sedel na preprogo. Stol je za njegovim hrbtom odletel k zidu. Strah me je, če se domislim, kako me je zmerjal. Lopov, satan, prase — to ni še vse nič. Zapodil me je za vselej.“

„No, pa greste lahko v drugo službo!“ sem menil.

„O, kako. Kamor pridem in povem, kdo sem, pa takoj vedo. Raztrosil je po vseh naših krajih. Ta je tisti, ki se ti zaleti v trebuh! In še druge reči — laži!“

„Pa bi šli drugam!“

Vlak se je ustavil in pred okni je stala postaja. Pobledele je in planil brez odgovora od mene.

Ko smo se že dolgo vozili dalje, se je vrnil.

„Kod pa vedno begate?“

„Zdaj sem že prebil, je že v redu.“

„Kaj?“

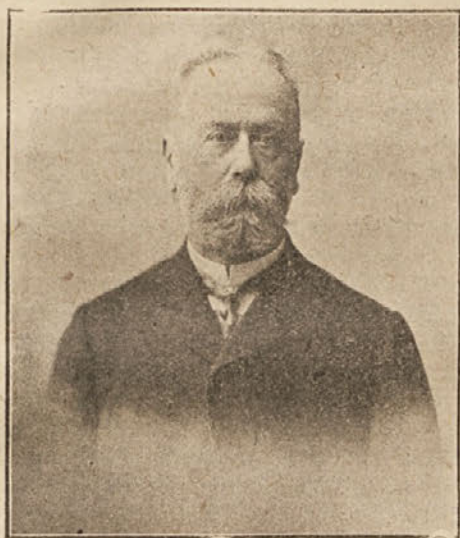
„Brez karte se vozim, pa moram bežati pred sprevodnikom. Če bi me zavohal,

pa bi me zaprli. No, zdajle skočim naglo iz vlaka, pa bo.“

In ko je že držal svojo revno culo pod pazduho, je dejal v naglici: „Tisto pa, da bi šel kam drugam, ni nič. Ne znam nobenega drugega jezika, kakor našega. In tudi sicer ne. Domačih krajev sem vajen, drugih pa ne. Še tod se je nerodno potikati, kaj pa šele drugod!“

Letel je k vratom, jih sam odprl in se plašno oziral za sprevodnikom. Ušel je srečno.

P. t. naročnike, ki smo jim v 26. številki priložili poštne položnice, da obnovijo naročnino za „Slovenski Ilustrovani Tednik, in še tega niso storili, pozivljamo, da to nemudoma store, ker jim sicer ustavimo list.

Dobrotnik naroda: † Dr. Fran Košmelj, ki je zapustil velike svote v narodne namene.

Bolgarsko-romunska vojna.

Predzadnji petek dopoldne je vdrla romunska vojska na bolgarska tla, ne da bi naletela na kak odpor: Bolgarska ima vse svoje vojne sile angažirane v borbi s Srbijo in Grčijo in ne more misliti na resen odpor proti tretjemu sovražniku; je pa tudi pretdovratna, da bi sklenila časten mir z zaveznikom, ki bi osvobodil njeno armado in ji omogočil zavrniti severnega napadalca. Romuni so zasedli Silistrijo in zajeli bolgarsko posadko; to je bil prvi dogodek v bolgarsko-romunski vojni. Nato je prekoračila romunska armada mejo še na večih krajih ter ni zasedla samo svojega ozemlja do črte Tutrakan-Balčik, marveč koraka zdaj naravnost proti Sofiji; najnovejša poročila pravijo, da hoče dobiti stik s srbsko armado, da operira skupno z njo proti Bolgarski, ako bi se sofijska vlada branila skleniti mir. Posledice tega romunskega vmešavanja v balkanski spor so danes še ravno tako temne, kakor so nejasni njegovi nagibi. Eno je gotovo: da je dobila Romunija v teh tednih pomen, ki izprva ni stal v računih balkanskih zaveznikov; država, ki se ji še vedno lahko reče, da stoji pod vplivom Avstrije, si prilašča glas pri končni ureditvi razmer in razdelitvi osvojene zemlje... Nadejati se je sicer, da bo ta glas prijazen Srbiji, s katero ima Romunska mnogo skupnih in nikakih nasprotnih interesov. Prvotna bojazen, da se namerava Romunska preko meje okoristiti s položajem Bolgarske, morda ne bo vtemeljena,

zakaj romunska vlada proglašala odločno, da gredo njene zahteve prej ko slej samo do meje Tutrakan-Balčik, in da imajo njene vojaške operacije edini namen, izsiliti mir s pomočjo pritiska na Bolgarijo. Bolgari, ki izkušajo nadomestiti s prekarnostjo, česar ne morejo doseči njih tepeni generali, bi sicer radi sklenili z Romunijo poseben sporazum; toda kljub temu, da se obračata car Ferdinand in njegova vlada v Bukarešto z vabili, ki so deloma indirektno prošnje za milost, deloma neokusno laskanje (n. pr. da se smatra Bolgarska premagano samo od Romunske!) so izvabile v Bukarešti le odgovor, da sklene Romunska mir obenem s Srbijo in Grčijo, ali pa sploh ne. To dosledno postopanje romunske vlade daje upati, da se obrača Romunska od trozveze k Rusiji in Srbiji, v družbi katerih upa najti lepših ciljev in večjih koristi za svojo bodočnost.

Gotovo je, da dobi bodoča politika balkanske zveze, ako se ji pridruži tudi Romunija, mnogo kompliciranejši pravec, kakor bi ga bila imela, ako bi se Bolgarska s poštenim izpolnjevanjem zavezniških dolžnosti ognila sedanje krvave operacije. Ker pa je edino, kar preostane kaznovani verolomnici po zmagi Srbije in Grčije, obnovitev zveze in revizija dosedanje, zgolj sebične in šovinistične politike, smemo upati, da bo prerोजना Bolgarska ob boku močne Srbije tudi v novi, razširjeni zvezi lahko dovolj krepko uveljavila interese Slovanstva, ki jih je doslej izdajala, in Bolgarstva, ki so ji tako pri srcu. Težko bo sicer prebolela amputacijo velikega kosa, ki pripade Romunski po njeni lastni krivdi, toda mi nimamo za kaj sočustvovati z njo. Ako smo pristaši edinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov, potem je ona kot nasprotnica Srbov tudi naša nasprotnica in bo šele imela priliko zaslužiti si naše simpatije, s katerimi smo bili v začetku balkanske vojne tako prenegljevano radodarni.

† dr. Fran Košmelj.

Dne 13. t. m. je umrl v ljubljanski bolnici umirovljeni višji štabni zdravnik dr. Fran Košmelj, velik dobrotnik slovenskega naroda. Rodil se je v Železnikih na Gorenjskem ter se posvetil po dokončanih gimnazijskih študijah medicini; ko je napravil zdravniške izpite, je stopil v voja-

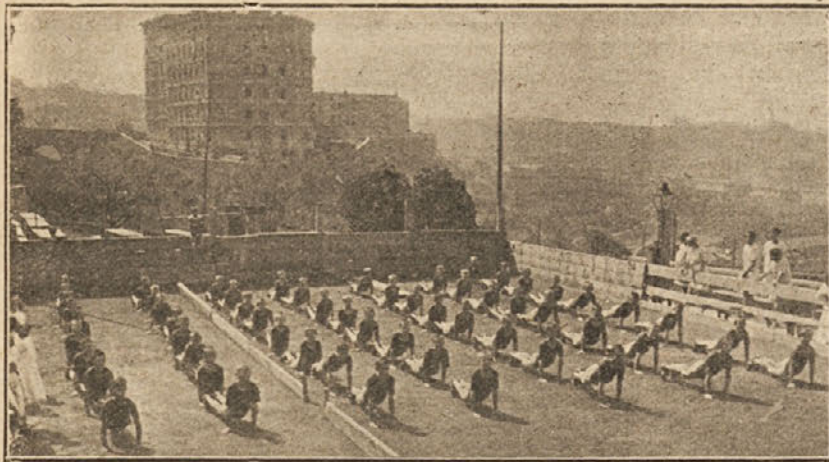

Romunski pohod v Bolgarijo: Romunsko vojaštvo gradi most, da prekorači bolgarsko mejo.

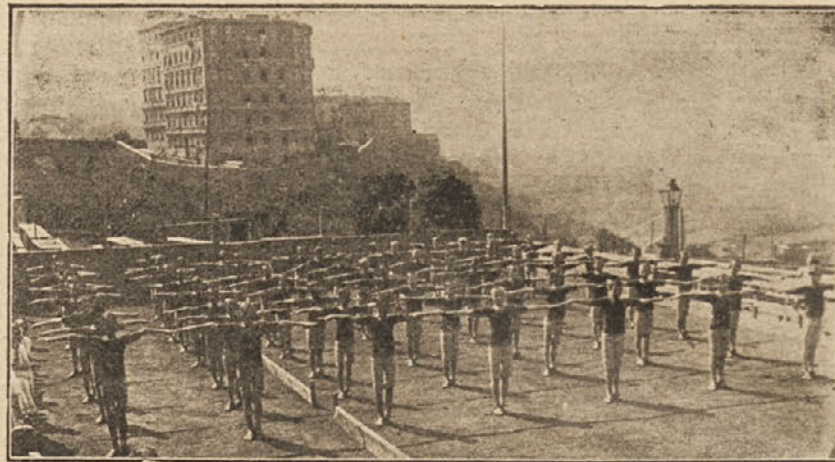
ško službo in izvrševal svoj plemeniti poklic po raznih garnizijskih mestih, nazadnje v Sarajevu. Ni se obrnil po zgledu onih Slovanov, ki zavržejo v okrilju avstrijske armade svoj materinski jezik in se odtujijo svojemu narodu, marveč ostal je vse svoje življenje zvest Slovenec, poln živega zanimanja za naš politični in kulturni napredek. V Sarajevu je bil ugleden in vnet član tamkajšnje slovenske kolonije; ko pa je stopil v pokoj, ga je gnalo srce nazaj v domovino — v Ljubljano. Tu je živel skromno in mirno, skoraj puščavniško; najrajši je zahajal v slovensko gledišče, kjer ga ni manjkalo pri nobeni predstavi. Začel pa je bolehati; pred nekaj tedni je odšel na svoje posestvo v Železnike, da se pozdravi. Toda neizprosna bolezen mu ni prizanesla in se je poslabšala tako, da so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnico, kjer je kmalu izdihnil svojo blago dušo. Njegova oporoka je pokazala, da ni bil izmed tistih Slovencev, ki mislijo, da je dovolj, če kriče za živih

Iz srbskega taborišča pri Krivolaku: Kakor pričaja slika, se „uničeni“ Timoški diviziji prav dobro godi.

Deški naraščaj „Sokola pri Sv. Jakobu v Trstu“: Vaje za zlet na Opčinah. (Fotogr. I. Dimnik.)

Deški naraščaj „Sokola pri Sv. Jakobu v Trstu“: V odročanju! (Fotogr. I. Dimnik.)

dni o svojem narodnem prepričanju, in menijo, da so rešeni narodne dolžnosti, kadar jih pokliče smrt s tega sveta; zapustil je 10.000 kron v narodne namene: družbi sv. Cirila in Metoda 8000 kron, dijaškemu podpornemu društvu „Domovini“ v Ljubljani 1000 kron in Železniškemu „Sokolu“ 1000 kron. Pogreb plemenitega rodoljuba se je vršil dne 15. ob 2. popoldne iz deželne bolnice po Sv. Petra cesti, Slovenskem trgu in Marije Terezije cesti na Gorenjsko postajo; pri železniškem prevozu se je izprevod ustavil. Duhovniki so opravili molitve; nato so položili krsto na zaprt voz, vojaški častni eddelek je oddal salvo — in truplo rajnega se je vrnilo v naročje gorenjske zemlje. Pogreba so se udeležili višji vojaški dostojanstveniki, oficirji, gg. Senekovič in Hudovernik za družbo sv. Cirila in Metoda, župan dr. Tavčar kot zastopnik mesta, dr. Triller za „Domovino“ in ožji prijatelji pokojnika. Bodi mu veden spomin med slovenskim narodom in lahka domača gruda, ki jo je toliko ljubil!

Naše slike.

Nova državna policija na Reki. Kljub odporu mesta samega je ustanovila ogrska vlada na Reki državno obmejno policijo, ki že opravlja svojo službo. Kakor priča naša slika, je po uniformi precej podobna avstrijskemu orožništvu.

Tržaški sokolski naraščaj. Na III. zletu „Tržaške Sokolske Župe“ na Opčinah dne 29. p. m. je nastopilo 444 članov sokolskega naraščaja. To je bil naraščaj vseh v „TSZ.“ včlanjenih društev. Toliko naraščaja ni dosedaj postavila še nobena župa na telovadišče. Značilo je, da so dala največ naraščaja telovadna društva v mestu samem. To je znak, da je mladina v mestu narodno zavedna in da je sokolska ideja prodrla v njene vrste. Najbolj se je odlikoval z naraščajem komaj teden dni pred Opeškim zletom ustanovljeni „Sokol pri Sv. Jakobu“. Od 444 članov vsega naraščaja je privedel sam 230 članov sokolskega naraščaja v kroju na Opčine. Bilo je 150 deklic in 80 dečkov. S tem naraščajem si je novoustanovljeni „Sokol“ zagotovil lepo bodočnost: vsadil je seme sokolstva v mladino in ni je več sile, ki bi jo izdrla iz src te mladine: Cigar mladina, tega bodočnost! Sv. Jakob je posest slovenske, narodno zavedne mladine! Nihče ni videl vstrajnosti in dela te mladine, kdor ni prisostvoval vajam in pripravam v telovadnici, h katerim je zahajala z vso točnostjo in pri katerih je sodelovala z največjim navdušenjem. Tudi žrtve niso bile majhne. — Letos je bil predpisan nov kroj za sokolski naraščaj. Ta obstoja pri dečkih iz rdeče jopice, platnenih hlačic in sandal; pri deklicah iz svetlega krilca s trobojno vrstico in borduro ter sandal. Kroj je stal okroglo

šest kron za vsakogar. Vse te žrtve so doprinesli deloma starši, ki so s tem izkazali svojo zavednost, mnogo pa tudi „Sokol“. — Pripomniti velja, da je vsa ta narodna zavednost sad vpliva Ciril-Methodove šole. Okoličanske šole, ki so v rokah magistrata, niso vse skupaj spravile na telovadišče toliko naraščaja — kakor Ciril-

Dekliški naraščaj „Sokola pri Sv. Jakobu v Trstu“: Deklica v novem kroju za dekliški sokolski naraščaj. (Fotogr. I. Dimnik.)

Methodove. Ves sokolski naraščaj, ki je nastopil na Opčinah od Sv. Jakoba, so učenci in učenke Ciril-Methodove šole pri Sv. Jakobu. Vaje naraščaja je vodil z vso požrtvovalnostjo načelnik Sentjakobskega „Sokola“, br. Evgen Jezeršek. — Za prihodnje leto ima „Sokol“ v programu: Priprave za vseslovenski sokolski zlet v Ljubljani; tečaj za vzgojo vaditeljic; telovadbo članstva; telovadbo obrtnega naraščaja in telovadbo šolskega naraščaja. — Z mirno vestjo bi lahko gledal narod v bodoče dni, ako bi napredovala sokolska stvar povsod tako sijajno, kakor med tržaškimi Slovenci!

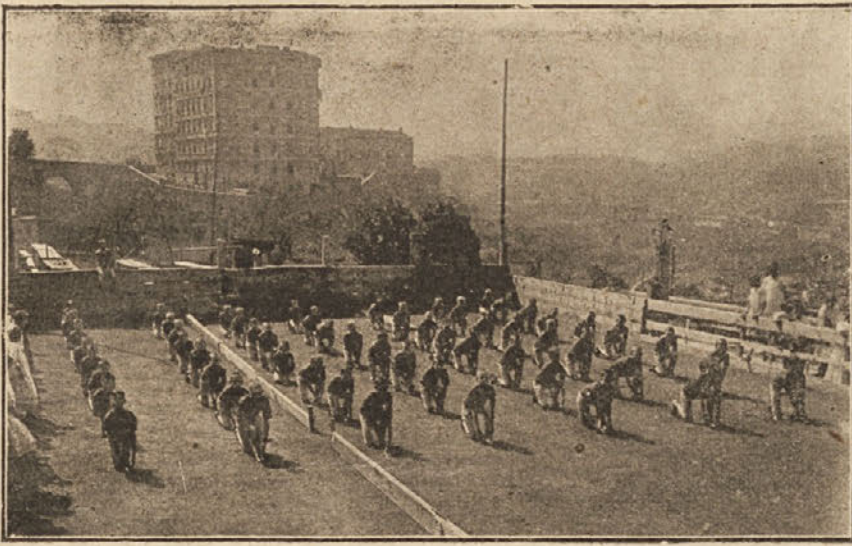
Št. Vid pri Zatičini na Dolenjskem. V nedeljo, dne 13. julija t. l., se je vršilo blagoslavljanje gasilnega doma v Št. Vidu pri Zatičini. Tamošnje prostovoljno gasilno društvo je praznovalo hkrati tudi petindvajsetletnico svojega obstoja. Slavnosti so se udeležila tudi sosednja društva ter veliko število domačega občinstva in okoličanov. Ob pol 10. uri je bil sprejem gasilnih društev pri gasilnem domu v Št. Vidu. Nato se je vršilo blagoslavljanje gasilnega doma, ob 10. uri pa je bila skupna maša v farni cerkvi. Po maši je bil izprevod in razdelitev zaslužnih medalj članom društva. — Popoldne se je razvila ljudska veselica, pri kateri je sodelovala godba iz Višnje gore in pevsko društvo „Zvon“ iz Smartnega. O slavnosti priobčimo danes tri slike.

Katastrofalna povodenj na Ogrskem. Strašna vodna katastrofa je zadela zadnji teden vso vztočno Ogrsko in Sedmograško. Po nekolikodnevem dežju so prestopile vse reke svoje bregove in poplavlile daleč na okoli vse vasi in mesta. Strašno prizadeta so mesta Marmaroš, Siget, Kereš, Bistrica, Sv. Nikolaj, Nyar, Sered in nešteta druga. Povodenj je razrušila vse železniške proge in prekinila ves promet. Skode je samo tukaj nad 10 milijonov K. Tudi vse ceste so bile preplavljene; sto in sto rodbin je brez strehe, mnogo človeških življenj uničenih. Priobčujemo dve sliki, da pričata čitateljem o grozoti nesreče.

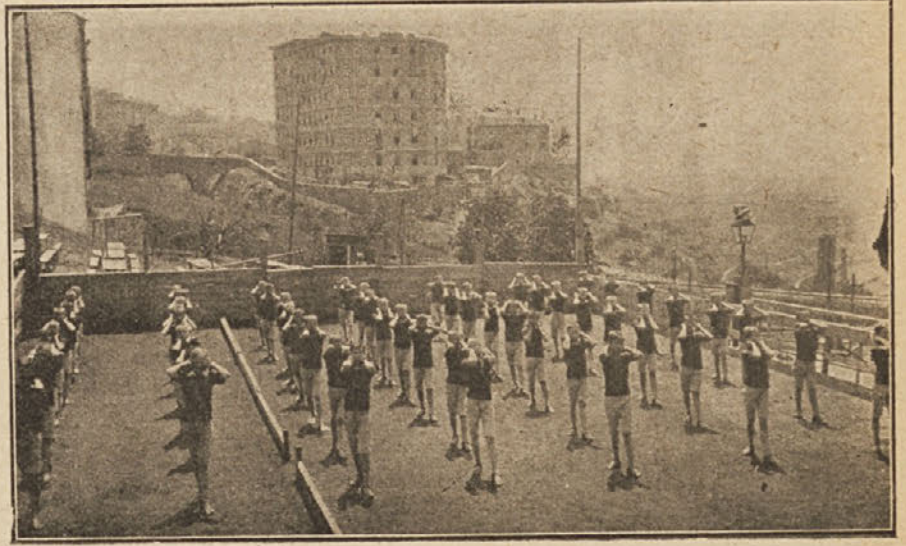
Svetovnoznani učenjak v Idriji. Te dni se je mudil v Idriji veleučeni znanstvenik, profesor I. H. L. Vogt s trondheimске univerze na Norveškem. Oglel si je geološki značaj idrijskega živosrebrnega rudnika. Prof. Vogt je eden najboljših poznavalcev geologije. Izdal je svetovno priznani in obširno knjigo o geologiji skoraj celega sveta. Popolniti hoče zdaj novo izdajo svoje knjige in je osebno v spremstvu rudniškega predstojnika c. kr. dvor. svetnika Billeka in c. kr. rud. nadkomisarja Kropáča natančno pregledal lege in razne srebne žile v idrijskem rudniku. Iz Idrije se je podal v Rabelj, odkoder se vrne v svojo severno domovino.

Dekliški naraščaj „Sokola pri Sv. Jakobu v Trstu“: Vaja za zlet na Opčinah. (Fotogr. C. Sirk.)

Deški naraščaj „Sokola pri Sv. Jakobu v Trstu“: Priprava za III. zlet „T. S. Ž.“ (Fotogr. I. Dimnik.)

Deški naraščaj „Sokola pri Sv. Jakobu v Trstu“: Vaje za III. zlet „T. S. Ž.“ (Fotogr. C. Sirk.)

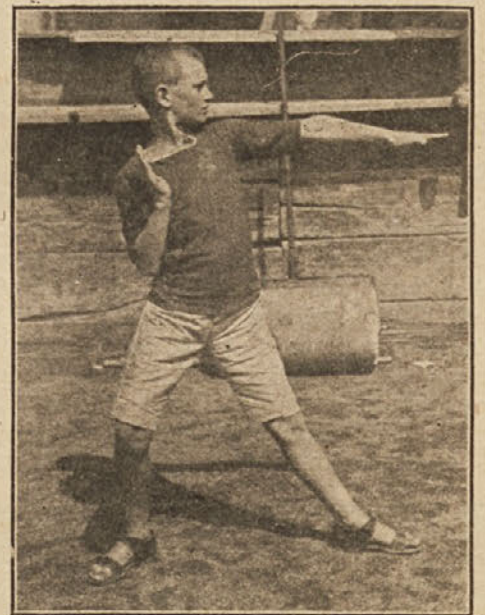
NOVICE.

Francoski dezertar v Ljubljani. Te dni si je ogledala prostora magistratnega „hotela“ v Ljubljani kaj zanimiva osebnost; bil je to ključavničar Ilg iz Badenskega v rajhu, ki se vrača po odgonu v svoj mili „Vaterland“. Mož, rojen l. 1888., najbrže ni čutil poklica za vojaško službo v Nemčiji; in misleč, da eksercirajo vrli francoski vojaki samo s kockami in šampanjcem, jo je popihal v Belfort ter se javil k tujski legiji. Poslali so ga služiti v Maroko, kjer pa je našel premalo užitkov za svojo nežno naravo in preveč bojov in naporov, ki jih, naravno, ni mogoče prihraniti vojakom spričo večnega vojnega stanja v tej novopridobljeni francoski koloniji. Posebno ga je užalila stroga disciplina — kakor da bi bilo kaj drugega primernejše za prostovoljce, ponujajoče brez imena od vseh vetrov, mestoma prav znamenite lumpe, ki stopijo v legijo zato, da se odtegnejo roki pravice. Zakaj je silil Rudolf Ilg v tujsko legijo, nam seve ni znano; ve se samo, da jo je letos junaško popihal, skrival se po puščavi, dospel tako v Oran in se prepeljal odondot na neki nemški ladiji v Trst; vožnjo je moral odslužiti z raznimi ključavničarskimi deli. Iz Trsta so ga odpremili v domovino, in tako je doletela tudi Ljubljano čast, da je pozdravila moža v svojem zidovju. Nosil je še francosko uniformo: pred sto leti so jo videli naši pradedje proslavljeno po zmagah Napoleonovih, zdaj pa — osmešeno po nemškem dezertarju. Francozom se čisto prav godi, da si taki ljudje potem izmišljujejo

gorostasne bajke o trpinčenju vojakov pri francoski tujski legiji; ako bi bili pametni, bi izročili vsakega nemškega prijavitelca nemudoma nemški policiji, ki bi ga sprejela najbrže — z odprtimi rokami.

Polom tretjega in — četrtega bolgarskega carstva. Ravno v sedanjih dneh, ko tepe usoda Bolgarijo tako krvavo za njeno zavrtnost in verolomnost, nas spominja kolarar propasti tretjega bolgarskega carstva. Dobo tretjega carstva štejejo od l. 1186. do 1393. Prestolnica bolgarskih carjev je bila v onih časih Trnovo na Jantri, v severnem delu Balkana. Za carja Asena, ki je vladal od 1218.—1241., je stala Bolgarska na višini svoje slave in bogastva, po izumrtju te dinastije pa so jo oslabile najprej borbe za prestol, nato napadi Grkov in Mongolov iz južne Rusije, in naposled poraz pri Velbuždu (1330.), v katerem je srbski kralj Stjepan Uroš razpršil vojsko bolgarskega carja Mihajla. S tem porazom je bila strta premoč Bolgarske na Balkanu, vodstvo pa je prevzela Srbija pod carjem Dušanom. Med tem so se bližali Osmanlije. Poslednji car bolgarski Ivan Šišman III. je moral že od l. 1306. plačevati sultanu tribut; ko pa se je l. 1389. Turkom posrečilo zlomiti moč srbske države na Kosovem polju, je prišla kmalu vrsta tudi na jadne ostanke Šišmanove države. Sultan Bajazit I. je navalil poleti l. 1393. pod Trnovo in ga zavzel dne 17. julija po tromesečnem obleganju. Turki so strahovito opustošili prestolnico poslednjega bolgarskega carstva; car Ivan Šišman je padel v robstvo in izginil brez sledu. Sledila je dolga doba turške vlade, izpod katere je osvobodila Bolgarijo šele

Rusija v minulem stoletju. Pod žezlom sedanjega svojega demona Koburškega je učakala svoje četrto carstvo, ki mu ni namenjeno dolgo življenje, ako je verjeti — prerokbam. Par let pred proglasitvijo Bolgarske za carevino se je namreč mudil na Ferdinando-ve dvoru znani laški psiholog Mancini, ki je obenem sloveč hiromant, t. j. da prerokuje bodočnost iz človeške roke. Prerokoval pa je Ferdinandu takole: „Mnogo radosti in

Deški naraščaj „Sokola pri Sv. Jakobu v Trstu“: Deček v novem kroju za sokolski naraščaj. (Fotogr. I. Dimnik.)

Dekliški in deški naraščaj „Sokola pri Sv. Jakobu v Trstu“. V sredi spodaj načelnik „Sokola“ in vaditelj naraščaja, br. Egon Jezeršek. (Fotogr. C. Sirk.)

Hitro pozabi

mного ljudi hude bolečine v križu, bodenje in trganje, protin in skrnino, ki so jih morali prestati, misleč, da so za vselej minile, in če se bolečine zopet

povrnejo, pa zopet ni v hiši Fellerjevega bolečine hladečega fluida iz rastlinskih esenc z znamko „Elsa-fluid“! Naj spominjajo te vrste naše čitatelje na to, 12 steklenic franko se naroča za 5 kron pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatic 280 (Hrvaško), najbolje obenem s Fellerjevimi odvajalnimi rabarbarokroglicami

sijaja je namenjenega vašemu veličanstvu; tu vidim povišanje v moči in stanu, ki bo vzradostilo vso Bolgarijo... (Mišljena je aneksija Rumelije in proklamacija carstva.) — In tu... malo pozneje... vidim veliko zmago, ki se ji bo divil vesoljni svet... Toda zdaj slede temni obeti...“ Glas je zastal Manciniju, kakor da si ne upa govoriti. „Povej!“ je vzkliknil Ferdinand, „govorite brez ovinkov!...“ In Mancini je rekel resnobno: „Poraze vidim — katastrofo vaše dinastije in vse bolgarske države!...“ Zmago, ki jo je prerokoval Italijan, so priborili Bolgari lansko jesen; prerokba poraza in katastrofe pa nas spominja z vso silo na izdajalsko in nesrečno borbo, ki jo je začela Bolgarija to pomlad proti svoji zaveznici Srbiji. Katastrofa Ferdinandove dinastije nas — kot Slovanov — pač ne bo mogla geniti; a bolgarski narod najde po tej težki in za-

z znamko „Elsa-kroglice“ (6 škatlic franko 4 krone), ki se rabijo zoper gorečico, želodčne bolečine, težko blatenje, vetrove, slab tek in kislemu izpahavanju, ki bi jih morali imeti vedno pri hiši. Mnogo zdravnikov rabi ta izvrstna zdravila v svoji praksi in jih jako hvalijo glede dobrega uspeha. No — — —

Strašne povodnji na Ogrskem: Poplavljená cesta v Seredu.

služeni preizkušnji ob strani svojih bratov gotovo pot v lepšo in slavnjšo bodočnost...

Goljuf, ki se temeljito opekél, je inženir Anton Kerner v Budimpešti; poslati bi moral svojemu svaku, nadporočniku Rudolfu Seidlu svoto 111.600 kron v denarnem pismu na Dunaj. Ko pa je Seidl odprl pismo, ki je bilo popolnoma pravilno zapečatenó, je našel v njem same papirne odrezke. Javil je stvar policiji, ki je dognala v veliko presenečenje vseh da je Kerner sam izvršil drzno goljufijo. Potreboval je denar, ker je bil izgubil velike svote na borzi in pri hazardni igri; zato je dal na pošti sicer protokolirati, da je pravilno vložil denar, pri tem pa se mu je posrečilo zamenjati bankovce z navadnim praznim papirjem. Duhovitega sleparja, ki je priznal svojo krivdo, so seveda zaprli.

Rudniki, kjer kopljejo les, se nahajajo v Tonkinu, francoski koloniji na Daljnem

Vztoku. Blizu glavnega mesta Hanoja so tamkaj, 5—6 m pod zemeljsko površino, bogata in razsežna ležišča drevesnih debel. Gotovo so rastle na tem kraju v davnih časih veliki gozdi, ki so jih uničile in zasule prežgodovinske elementarne katastrofe, povodnji, vulkanski izbruhi itd. Debla leže popolnoma v pesku in so dobro ohranjena, kar je deloma zasluga suhega peska, deloma obilne smole, ki se nahaja v lesu. Prebivalci, ki poznajo ta skladišča lesa že iz davnine, jih izkoriščajo obilno, odkopavajo plast ki jih zakriva in jih dvigajo na površino bodi si cela, bodi si v kosih; režejo jih na deske in tramove ter jih porabljajo za pohišstvo, orodja in druge potrebščine, pa tudi v rezbarske svrhe.

Boječé varuje vsaka mati svojega malega ljubljénca pred nevarnostmi poletne vročine, katera zahteva vsako leto toliko žrtev med dojenčji, ker v največ slučajih ni dobiti pravi-

vilne, zanesljive hrane. Dajte pa svojemu otroku Nestlé-jeve moke za otroke, katera se je že v veliko tisoč slučajih — od roda do roda — tako sijajno obnesla, potem si prihranite ne samo žalost, ampak bódete tudi videli, kako vaše dete krasno uspeva. Poskušnje pošlje na zahtevo popolnoma zastoj Nestlé, Dunaj, I., Biberstrasse 82.

Vprašanje, ki je bilo zelo na mestu. Nedavno temu sta se poročila v Manchestru (Massachussets, Usa) miss Delia Dana, vnučinja velikega ameriškega pesnika Longfellowa, in gospod Robert Hutchinson; bil je to prvi „evgenični zakon“, ki se je sklenil v Ameriki, t. j. prvi zakon, pri katerem se je povdarjala velika važnost zdravega potomstva. Na terasi nevestine hiše sta menjala miss Delia in Hutchinson srebrna prstana; nevesta sama je bila spisala poročno formulo in jo je prečitala na glas: „Jaz, Delia Dana, izvolim sira Roberta Hutchinsona za svojega zakonitega soproga in mu obljubim zvesto izpolnjevanje vseh dolžnosti, ki jih nalaga zakonski stan. Upam, da mu bom dobra tovarišica in zvesta sotrudnica. V zastavo mu izročim ta prstan.“ Slično formulo je prečital tudi Hutchinson. Nato pa je zastopnik oblasti, mirovni sodnik, ki je imel poročiti dvojico, izrekel znamenito vprašanje: „Ali sta se dala zdravniško preiskati, da sta oba popolnoma zdrava?“ Oba sta odgovorila, da. Ta pametna dvojica hoče preživeti medene tedne v Novi Zelandiji, da prouči tamkaj načela državnega socializma...

Pomotoma je v zadnji številki izostalo pri podpisu slik o blagoslovljenju temeljnega kamna nove šole na Jesenicah, da je fotografiral dotične prizore g. R. Neuman, fotograf na Jesenicah. G. Neuman nam je storil mnogo uslug s tem, da nam je že večkrat poslal slike v uporabo ter ga v zahvalo priporočamo vsemu občinstvu na Jesenicah in sploh na Gorenjskem.

Največjo valilnico na svetu ima mestece Port O' Connor v ameriški državi Texasu; vsako dvanajsto sekundo zleze tam piščanček iz svojega jajčka, in vsak dan zagleda 7200 piščancev luč sveta; v valilnicah leži redno po 150.000 jajec; razvrščene so druga vrhu druge, tako da zavzemajo skupaj komaj petkrat 17 m površine. Vsaka valilnica se da vrtiti, t. j., z enim obratom lahko obrneš po 10.000 jajec. Kurilne, zračilne in vodovodne naprave skrbje za to, da so vsi zunanji pogoji za redno valenje v redu; gorkota se da uravnati baje na desetinke stopinj. Osojbe teh valilnic je seveda ogromno, zakaj 7000 piščancev, ki se rode dan za dnem, zahteva naravno pazne postrežbe.

Poroka. 28. t. m. se poroči g. dr. Tone Gosak odvetniški koncipient v Ljubljani z gospodično Emico Mohoričevó v Ptujú.

Proti ozkim ženskim krilom čitamo protest v nekem francoskem športnem listu. Pisec opozarja na žalostno dejstvo, da se je po vsem svetu silno pomnožilo število ženskih žrtev, ki so utonile vsled prevrnjenja čolna. Dama v ozkem modernem krilu je neizogibno izgubljena, ako pade v vodo, ker se ne more vzdržati nad vodo niti par minut, da ji dospe pomoč. Utonilo je že več dobrih plavalk, ki se niso mogle rešiti zaradi te bedaste in nevarne mode. Dame, ki se vozijo po vodi, naj nosijo torej v svojem lastnem interesu, brez ozira na modo, samo široka krila. Športni list zaključuje svoj opomin z naštevanjem cele vrste žalostnih slučajev, ko so poginile dame kot žrtve mode tesnih kril.

Leteči omnibus. Zanimive poizkuse dela pravkar v Petrogradu znani ruski letalec Sikorski. Konstruiral je velikansko letalo, dvoploščnik, ki se more imenovati po pravici

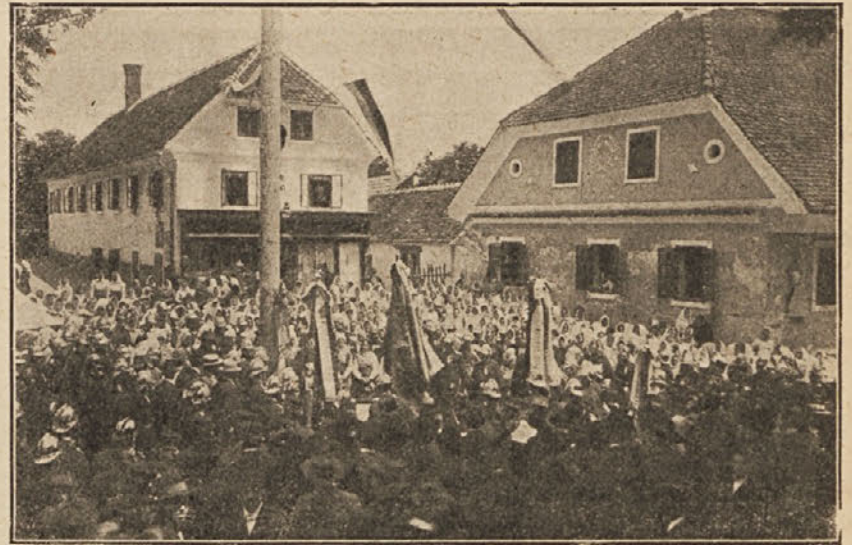
Strašne povodnji na Ogrskem: Slika iz uničene vasi pri Bistrici.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož IV. SUBAN, Trst, ulica Ceorgio Vasari 10, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Naročajte pri narodni tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah.

Blagoslovljenje gasilnega doma v Št. Vidu pri Zatični: Dekleta v narodni noši se peljejo gasilnim društvom nasprosti. (Fot. Prelogar.)

G. komisar Svetec pripenja nekaterim gasilem svetinje ob 25letni i gasilnega društva v Št. Vidu na Dolenjskem. (Fotogr. Prelogar.)

leteči omnibus. Letalo Sikorskega nese povprečno 12—15 oseb; namenjeno je za družabne polete. Po svoji konstrukciji in zunanji obliki se približuje Farmanovemu letalu, razlikuje pa se od njega po stabilizacijski napravi. Pred nekaj dnevi se je dvignil Sikorski s svojim letalom in petimi pasažirji na Gačinskem vežbališču pri Petrogradu ter krožil dalje časa nad rusko prestolico; preletel je 80 kilometrov, največja hitrost letala, ki ima štiri vrtiljake in štiri motorje po 100 konjskih sil, pa je znašala 90 kilometrov na uro.

Razveseljivo znamenje sloge med Srbi in Hrvati v Bosni in Herzegovini. „Srbska Riječ“ v Sarajevu piše: Odbor društva „Prosvete“ je dobil brzojavko iz Mostara, da so tamošnji Hrvati proslavili v družbi s Srbi pravoslavni Vidovdan in priredili istočasno v katoliški cerkvi spominsko slavnost padlim junakom. Božjo službo so opravili trije svečeniki franjevci. Nabrana je bila tudi večja vsota denarja kot vidovdanske darilo „Prosveti“. Ta bratska pozornost mostarskih Hrvatov zasluži popolno zahvalnost srbskega naroda; zato jo beležimo s posebnim zadovoljstvom... Bratom Hrvatom in njihovim svečnikom bodi izrečena naša najlepša zahvala! — Še nedavno tega so se Srbi in Hrvati v Bosni gledali kakor pes in mačka, a balkanski dogodki so napravili v Bosni čudež in pomirili razdvojene brate.

Le boljše imovitejše rodbine so si mogle nabaviti portrete (velike slike) svojih dragih, dandanes pa je omogočeno to tudi manj

Gđ. Repičeva nagovori gasilna društva na slavo-
loku v Št. Vidu z drugimi dekleti v narodni noši.
(Fotogr. Prelogar.)

premožnim. Fotografiska tehnika je tako napredovala, da je možno za mal denar napraviti velike umetniško dovršene slike. — Po vsaki fotografiji napravimo lepe 30/40 cm ali 40/50 cm velike slike, ki so v kras vsaki sobi in v ponos vsake rodbine. Opozarjamo na oglas.

Arzenal na Ogrskem. Kakor že znano, namerava ogrsko domobransko ministrstvo zgraditi v Ostrogonu arzenal. V kratkem zgrade v Rabi tovarno za topove. Na ta način se je Ogrska tudi vojaško popolnoma osamosvojila, kar bo služilo ogrskemu šovinizmu gotovo za močno podlago pri nadaljnjih zahtevah tudi v vojaških zadevah.

Senzacionalna razkritja v hrvaškem deželnem arhivu. V zadnjih dneh se je mudil v Zagrebu budimpeštanski vseučiliški profesor za ogrsko zgodovino dr. Alader Balagi, ki je obiskal Zagreb povodom svojega letošnjega študijskega potovanja. Dr. Balagi je natančno pregledal tudi hrvaški deželni arhiv in je konstatiral v deželnem arhivu več nerednosti glede zelo važnih zgodovinskih listin kraljevine Hrvaške.

Car Ferdinand na kolenih. Bolgarija prosi za mir. Turki v Odrinu. Sofija pred revolucijo.

Vesti o veliki odločilni bitki pri Čustendilu so ostale nepotrjene; spričo sigurnosti svojega uspeha hoče Srbija gotovo prihraniti sebi ogromne žrtve in izdajalski Bolgariji poslednji udarec. V tej želji je posredoval pri balkanskih vladah tudi trojni sporazum in Avstrija, ki je morala napraviti vsaj simpatično gesto v prilog poraženi zapeljanki; toda mir je bil mogoč edino, ako sprejme Bolgarija zavezniške mirovne pogoje.

Bolgarija pa se je zavijala v apatično molčanje, za katerim ni tičalo drugega, kakor naivno upanje, da ji pride Avstrija na pomoč. Prve bolgarske prošnje so dobile z Dunaja odgovor, da na pomoč ni misliti, dokler vlada v Sofiji rusofilski Danevov kabinet. Danev je padel, na njegovo mesto je stopil avstrofil Radoslavov, velik sovražnik Rusije; Avstrija, ki kaže spet nekaj obzirnosti do Srbije, odkar je razodel vojvoda Putnik vse svoje talente, je izjavila spričo tega, da prevelikega ponižanja Bolgarije ne bi mogla trpeti. No, Ferdinand še ni obupal; brzojavil je naravnost avstrijskemu cesarju; da je vsebovala tista brzojavka prav mile prošnje, si ni težko misliti. Dobil pa je lakonični odgovor, da Avstrija ne more pomagati Bolgarski in da naj se Ferdinand rajši pobota z Romunijo... To ni bilo mogoče, ker je Romunija solidarna s Srbijo in Grčijo; preostalo torej ni drugega kakor

da je uklonila Bolgarija svoj tilnik in prosila za mir. Dne 20. t. m. ob pol 5. popoldne so dospeli v Pirot bolgarski mirovni delegati generala Paprikov in Ivančev ter bivši vojaški ataše v Carigradu, Topalčikov. V Pirotu so posetili generala Stepo Stepanoviča, ki je pomagal Bolgarom pri Odrinu, in se odpeljali nato v Niš. Čim dospo tja še srbski, grški in romunski delegati, se prično nemudoma mirovna pogajanja. Vojne operacije pa se bodo nadaljevale kljub pogajanjem do podpisa preliminarnega miru.

Ce bi bila Bolgarija pristala na mir v trenutku, ko je morala spoznati, da jo je zapustila vojna sreča, bi se bila lahko otela velikega zla. Turčija je namreč izkoristila njen položaj in ukazala svoji armadi, naj naj zasede Trakijo do črte Enos—Marica. Ker so poslali Bolgari skoraj vso svojo armado proti Srbiji in Grški, je prav verjetna vest z dne 21. t. m., da so Turki že zasedli Odrin, čigar mala posadka se je udala po kratkem boju. Vprašanje je, kakšna bo zadnja beseda velesil, ki so izjavljale doslej kategorično, da ostane pri enkrat določeni novi obmejitvi Turčije. Ako pa se izkaže — kakor že večkrat v tej balkanski tragediji — povelja velesil kot grom brez strele, potem moramo reči, da je zadela verolomno Bolgarijo in resnici strašna kazen; izgubila je več, nego je hotela oropati Srbom, izgubila tisoče in tisoče življenj. Toda bolgarski zgled je kljub svoji grozoti zdrav in koristen za vse slovanske narode: tako naj se godi vsakemu, ki dvigne v izdajalski sebičnosti meč zoper brata in zaveznika. Tako zmanjšana Bolgarija ne bo več nevarna svobodnemu razvoju Srbije, ki ji ga vsi želimo; edino, kar ji preostane, bo vrnitev v naročje zaveznikov. Z gotovostjo smemo pričakovati, da bo Srbija velikodušna in odpušljiva — kadar bo videla, da Bolgarija to zasluži.

A kaj bo s carjem Ferdinandom, ki je zakrivil v svoji častihlepnosti poraz Bolgarske, kakor je zakrivil Napoleon III. francoski Sedan? — Vse vesti pravijo, da stoji Sofija na pragu revolucije; in prav verjetno je, da nas iznenadijo že najbližje dni krvave novice iz nesrečne prestolice bolgarskega carstva. To, kar se obeta Ferdinandu, je kruto in vredno obžalovanja; z druge strani pa vemo in mislimo vsi, da bi se Bolgarski pod drugim gospodarjem drugače godilo.

Zaradi prevelikega števila slik in drugega članka, o vojni ki je bil potreben vsled naj-novejših dogodkov na Balkanu, smo morali priobčiti v današnji številki manj romana; obljubljam pa čitateljem, da sledi prihodnjicem tem daljši in zanimivejši odlomek.

Francoski letalec Brindejone, ki je pravkar dovršil svoj polet iz Pariza v Petrograd — najsmelejše podjetje dosedanje aviatike.

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

23. nadaljevanje.

„Našli so nekaj!“ je vzkliknil Wheeler.

„Gospodje, požurimo se!“

In vsa trojica je hitela k tovarišem. Niso se motili! . . . Ivanovo oko je bilo obviselo na črnokasti barki, kakor že parkrat to jutro; nato pa je dejal Marku z veliko gotovostjo:

„Vrag me vzemi, ako jih ni vozil ta falot! . . . Svoj čoln ima natanko tam, kjer je najverjetnejše, da so pristali Arnavti . . . Ko smo dospeli, smo ga še videli, kako je pospravljaj jadro in zadrževal vrvi; a zdaj — poglejta! — zdaj dremlje in kima že vse dopoldne . . . To pomeni, da je imel delo ponoči! . . .“

Svoje mnenje je ponovil tudi Dušanu, ki ga je raztolmačil Wheelerju in Estournellu.

Mihajlo Janković je zmajal z glavo:

„Saj ste ga prašali — ali ne? . . .“

„Trikrat!“ je zagodrnjal divji Marko.

„Prvikrat ni rekel ničesar, drugikrat je bil sirov, a tretjič, ko sem ga nahlulil pošteno, je razložil sila ponižno, da ni vozil že tri dni žive duše . . . Toda, Bog in bogme, lopov laže — Ivan ima prav! . . .“

Videča vznemirjenost svojih tovarišev, sta bila prihitela tudi Miloš in Kazakov s svojima za silo obvezanima glavama.

„Ali spi, ali ne spi?“ je nadaljeval Ivan svoje ugibanje. „Morda se je samo potulil in nas opazuje skrivaj . . .“

Stopil je bliže in napel pogled . . .

Zdajci pa se je izpremenil ves njegov obraz; oči so mu zažarele.

„V barko, fantje! . . . Ali vidite list . . . tam poleg njega? . . . Dušan, z menoj!“

Turek je kimal na svoji klopi; poleg njega se je belilo v resnici nekaj drobnega . . . štiriogelno zložen papir, za las podoben onemu, ki so ga bili pobrali na skutarski obali blizu hiše Halil beja!

Kakor dva risa sta skočila Ivan in Dušan v barko, ki se je silno zamajala pod njunimi nogami; in preden se je iztrezil speči Turek in planil kvišku, je držal Ivan papir v svoji roki, dočim ga je kril Dušan pred čolnarjevim napadom.

„Zmaga!“ je vzkliknil naš rojak. „Bratje — sled imamo! V tej barki so se pripeljali! . . . Molči, dušmamin! Marko, povej mu, da ga raztrgam na drobne kosce. ako pisne le besedico — no, saj veš sam, kaj mu pristoja reči . . .“

Turek se je hotel res razsrditi v prvem trenutku, in veliko vprašanje je, ali se ne bi bil Ivan kopal v valovih Bospora, da je bil sam s presenečenim čolnarjem. Toda pogled na nepričakovane in in odločne goste, ki so mahoma napolnili njegovo barko, je pomiril bradača popolnoma. On, ki v prvem hipu ni vedel, ali naj izdere skriti nož, ali naj prikljče tovariše in policijo — ki pa se nerada meša v pristaniške pretepe — je zastokal z glasom jagnjeta, ki si ga sunil z nogo:

„Ali . . . effendije! . . . Kaj pomeni to? Menda vendar nočete žalega meni revežu — kaj? Kam vas naj popeljem, visoki effendije? In zakaj ste mi vzeli ta papir. Dajte ga nazaj — pri Allahu: to je pismo mojega bolnega očeta, in nisem ga še prečital . . .“

„To ni pismo tvojega bolnega očeta, vrli mož,“ se je zasmejal Marko s pretečo dobrodušnostjo in ga potapljal po rami. „Ta list je izgubil moj dobri prijatelj — padišahov oficir, ki si ga vozil nocoj . . . Veš, bratec, iščemo ga v važni zadevi; nekaj nujnega, koristnega mu imamo povedati . . .“

„Padišahov oficir? O, milost Allahova! . . . Kje bom vozil padišahove oficirje, jaz nevednež v svoji lupini? . . .“

„Da, da, tisti, ki si ga vozil! . . .“ je potrdil Dušan, kakor da je rekel čolnar nekaj povsem nasprotnega. „Ali Kemal — saj ga poznaš. Več mož je bilo z njim in dve ženski. Kaj ne da? Vidiš, da smo njegovi prijatelji! . . .“

V teh besedah je bilo toliko prepričevalne sile, pogledi Marka in Dušana so prodirali Turka tako strogo, da ni mogel tajiti dalje; prekrižal je roke in umolknil v nemi resignaciji.

„Čuj, prijatelj!“ je povzel Dušan prav prijazno. „Sila važno vest imamo za tvojega pasažirja; plačamo te, ako nam poveš, kje ga najdemo . . . in tudi on sam te nagradi bogato! Ali hočeš denarja . . . mnogo denarja? . . .“

Čolnarjeve oči so se zasvetile izpod sršočih obrvi.

„Kaj bi ne hotel, effendija! Ali mi sliši resno? . . .“

„Če ti pravim, da je Ali Kemal moj prijatelj . . .“

„Pa koliko mi daš? . . .“

„Pet funtov, brate; pet funtov v suhem zlatu.“

Turek je zazijal, in se ozrl nehote po svoji barki. Allah, kako bi jo popravil s polovico tega denarja! Bila bi najlepša v celi luki — sami paše in ministri bi se vozili na njej . . . Toda v svoji premetenosti je napravil žalosten obraz in dejal s potrjim glasom:

„Eh, dobri effendija, zdaj vidim, da nisi prijatelj visokega gospoda, ki je počastil mo, revni čolniček; ako bi ti bil njegov blagor res pri srcu, bi mi ponudil najmanj petnajst funtov! . . .“

„Deset funtov — ne več, ne manj; ako nisi zadovoljen, povem Aliju Kemal, da si se branil povedati njegovim prijateljem, kje naj ga iščejo s svojo pomočjo . . . povem pa tudi nekomu drugemu — že veš, kaj si storil nedavno!“

Turek je prebledel pod svojo rjavo poltjo: revež je imel težko vest kakor toliko in toliko carigradskih pomorščakov . . . Da so tujei Kemalovi prijatelji, sicer ni verjel; ker pa tudi o nasprotnem ni bil prepričan, se je vdal v svojo usodo in zamoljal:

„Bodi po tvojem, effendija! Vidim, da nočeš moje sreče — toda naj se zgodi volja Allahova . . .“

„Kje je torej Ali Kemal? . . .“

„Ali . . . mari mi ne bi dal prej denarja, effendija? . . .“

Prijatelji so se zasmejali; poročnik Wheeler je prašal, kaj pomeni to, in ko je slišal, da govore o denarju, je izvlekel nemudoma rejeno listnico:

„To pot trosim jaz, gospoda . . . prosim, priznati morate, da nimam manjše pravice kakor vi.“

Ni se dal zavrtniti; Dušan je moral na posled priznati, da ima prav:

„Nočem vas užaliti; a bolje bo, če mu plačam tukaj jaz — midva lahko poračunava pozneje. Ako bi si kujon mislil, da nimam denarja in da mi ga vi ponujate, je zmožen zahtevati dvakrat toliko.“

To reki se je obrnil k čolnarju:

„Tu imaš pet funtov; pet jih dobiš, ako izvemo, kar hočemo vedeti. In zdaj govori!“

(Dalje prih.)

Svetovnoznan učenjak v Idriji: Profesor geologije Vogt iz Trondhjema na Norveškem (1), rudniški nadkomisar Kopáč (2), dvorni svetnik Pillek (3).

Medicinalna statistika

kaže jasno, da umrje 6krat več umetno hranjenih otrok nego onih pri prsih dojenih. Vsaka mati naj torej vse poskusi, da doji svojega otroka. Zadolnost in ne-utrudno dojenje omogoča tudi slabotnim materam „GALEGOL“. Vpliva ugodno na množino in na kakovost mleka. Množina mleka narase za 33 do 50%. Dojenčki postajajo redovito težji in se izvrstno razvijajo — ima prijeten okus, je raztoplivo v vseh tekočinah in zadostuje ena pušica za 20 dni. — Cena 3 K. — Glavna zaloga je v lekarni B. Fragner, Praga III, vogal Nerudove ulice. Zaloga v lekarnah. Kjer se ne dobi va se pošilja do pošte proti vposlanim K 370 ena pušica, K 572 dve pušici, K 972 tri pušice, K 12 — štiri pušice franko.

Najtrajnejši spomin na ljube starše,

ljubljenega otroka, dragega prijatelja ali ljubeznjivo prijateljico je njih lepa po fotografiji povečana umetniška slika.

Steckenpferd-lilijinomlečno mlo

prej ko slej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Srajca je srajca, trdijo nekateri. Pa vendar ni vseno, kako srajco nosite. Posebno po leti, ko se potite, morate paziti, da boste imeli perilo dobrega kroja in iz zdrave tkanine. Najboljše perilo vsake vrste dobite pri Prvi spodnještajerski razpošiljalnici I. N. Šošarič v Mariboru, Gosposka ul. št. 5. V zalogi so vedno vse vrste, ker ima I. N. Šošarič tudi lastno izdelovalnico. Moške srajce stanejo iz dobrega cefira prve vrste K 2'40, druge vrste K 2'80 iz zelo finega blaga, prsa iz pralne svile prve vrste K 3'20, druge vrste K 3'60, tretje vrste K 4'—. Kdor naroči tri srajce, jih dobi poštne prosto, pri 6 komadih pa še 10 odstotkov popusta. Za neugajajoče se vrne denar ali pa se blago zamenja.

NESTLÉ-JEVA moka za otroke

Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na bolnišnici. Vsebuje pravo planinsko mleko. Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastonj pri Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Ugodno najetje osebnega kredita. V sedanjih dobi, ko so draginjske razmere dosegle nevzdržljivo mero, ter so postale skoro neznosne za vse vrste človeške družbe, je vprašanje glede preskrbljenosti cenega, neobtežujočega posojila v pravem smislu besede potrebno in nepogrešljivo. Radi tega bo gotovo v interesovanih krogih s hvaležnostjo sprejeto, ako opozorimo na „Kreditni oddelek“ pri „Vzajemno zavarovalni banki“ „Slaviji“, katere omogoča osebam s stalnimi službenimi ali pokojninskimi dohodki, kakor uradnikom vseh kategorij, profesorjem, državnim in zasebnim učiteljem i. t. d. najeti si pod najugodnejšimi pogoji osebni kredit ter tako sebi kakor družini pribaviti mir in zadovoljnost.

V govoru stoječa posojila mogoče je dobiti pri banki „Slaviji“ proti nizkim obrestim na 5—3 letno amortizacijsko dobo na podlagi življenjskega zavarovanja. Priporočamo tedaj slovenski javnosti pri iskanju cenega osebnega kredita kar najtopleje splošno priljubljeni, prvi slovanski zavarovalni zavod, banko „Slavijo“, katere generalni zastop v Ljubljani, Gosposka ul. 12, daje na zahtevo brezplačno podrobna pojasnila.

Nič lažjega ni, nego z dobro kavno primesjo napraviti dobro kavo. To potrdijo lahko vse one gospodinje, ki pripravljajo kavo s Kolinsko kavno primesjo. Kava, kateri je prideljana Kolinska kavna primes, ima izvrsten okus, prijeten vonj in lepo barvo, torej vse dobre lastnosti, ki jih moremo od kave zahtevati. Obenem je tudi pristno domače blago. Zato jo vse naše gospodinje najraje kupujejo. Pri nakupovanju je treba strogo paziti na varstveno znamko „Sokol“, ker le s to varstveno znamko je res pristna Kolinska kavna primes.

Malinov pristni sok! Za preskušnjo pošiljam poštne koli 5 kg franko na vsako postajo v Avstriji za 7 K 50 vin. Lovro Rogelj, zaloga pristnega malinovega soka, Vrhnika pri Ljubljani.

Vino in brinje:
Ivan Gržinič, Kum, pošta Roč, priporoča svojo zalogo vina in brinj. Cena zajamčeno pristnega vina 36 K za 100 litrov.

Najboljše ogrske salame, fina sočna šunka (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanina s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča tvrdka

J. Buzzolini
Ljubljana
Stritarjeva ulica.

Vsokdanje pošiljate od najmanjše do največje množine po najnižji cenli.

Vešče in poljudno spisana knjiga „Konserviranje sadja in vsakojake povrtine za domačo uporabo“ je ravnokar izšla v tretji, povečani izdaji. Cena 1 K, s poštino 10 li več. Dobi se pri Jos. Zupanc, dež. vinarški instruktor v Pljuju.

Kdor hoče svoj

kapital varno in dobičkanosno naložiti, naj kupi lepo, novo, dvonadstropno hišo, še 8 let davka prosto, v mirni, lepi legi v mariborskem mestu. Zraven hiše lep prostor za stavbo. Plačilni pogoji ugodni. Proda se takoj. Več pove Josip Kolarič, mizarški mojster, Maribor, Fran Jožefova cesta 9.

!! 500 kron !!

Vam plačam, če ne odpravi v treh dneh brez bolečin moje korenine uničujoče Riamazilo Vaša kurja očesa, bradovce in otiščaje. Cena lončku z jamstvom 1 K, Kemy, Košice (Kaschau) I. Postfach 12/44. Ogrsko.

POZOR!
80000
parov čevljev
4 pari čevljev za le K 9.—,

Zaradi plačilnih težkoč mi je naročilo več velikih tovarov, da poprodam velik del čevljev globoko pod izdelovalno ceno. Prodaj torej zaradi tega vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, z zbitimi podplati rujavo usnje ali črno, jako elegantna najnovejša fazona velikost lt Nr. cm. Vsi 4 pari stanejo le K 9.—. Razpošiljatev po povzetju. I. Gelb, eksped. hiša. Novi Sandec 88. (Avstr.) Zamenja dopustna, tudi denar nazaj.

Fizikalčno-terapevtski ambulatorij primarija dr. Robida Ljubljana, Dalmatinova ul. 3 za živčne in druge bolezni.

Ordinacija izyzemši nedelj in praznikov vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne; ob sobotah samo od 11. do 12. ure dopoldne.

Zdravljenje s svetlobo in toploto, masažo in elektriko.

Galvanizacija, faradizacija, voltaizacija, sinusoidalna faradizacija, franklinizacija, lokalna darsonvalizacija, visoko frekventni toki v solenoidu (avtokondukcija), električne čveterostanične kopali, splošna, vibracijska in konkusijska masaža, gimnastika, termopnevmoterapija, Goldscheiderjevo svetlobno zdravljenje, pnevmomasaža, vakuumterapija, radijevo pitno zdravljenje, diatermija (termopenetracija).

Specijalna terapija živčnih bolezni s posebnim ozirom na nevroze, kot: nevrastenijo, hysterijo, psihogenijo, na bojzenske, seksualne, srčne in druge nevroze. Psihoterapija.

Ne stane prav nič!

Zastonj razpošiljam povsod vzorce suknenege blaga, blaga za obleke, blaga za bluze, perilnega blaga, modnega barhanta, platnena blaga, oksforda, blaga za postelje, kakor vseh vrst blaga za domačo vporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih. Karl WORSCHKE, Maribor ob Dravi Ko. Herrengasse 10.

Srebrno plaketo. — Dunaj 1910.
Vsakršno perutnino in nje piščeta, golobe, sobne ptice, kunce, svinje, pse itd. ozdravite sigurno s „Palma“. To že v preminogih slučajih najzadovoljnejše učinkujoče sredstvo dobite poštne prosto, če pošljete 1 K poštne znamk (veleposesivu zadostuje letno za 4 K). — J. E. Welzl, Maribor, Zofijin trg št. 3, Štajersko.

Occultus, pozor!

Na anonimna pisma ne odgovarjam.

1½ kg sira 1½ kg
kg 1 krono
razpošilja mlekarna Uttendorf, Zgornje Avstrijsko.

L. Popper čevlji

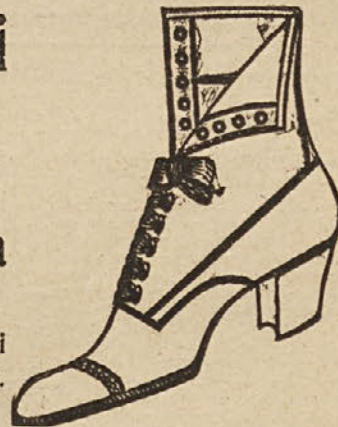
za gospode in gospe so nogam najbolj prilježni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

Juliji Štor, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.

12:50 K cena 16:50 K.

KMETSKA POSOJILNICA

obrestuje hranilne vloge po

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

4^{3/0}/_{4/0}

Popolnoma varno naložen denar.

LJUBLJANSKE OKOLICE

v Ljubljani, brez vsakršnega odbitka.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Zadošča če sežemo z roko večinoma pri protinskih, skrninskih in nevalgiskih bolečinah in sicer, če sežemo po steklenici Fellerjevega bolečine hladečega fluida iz rastlinskih esenc z znamko „Elsafluid“, ki ga imajo pametni in previdni ljudje vedno pri hiši. Kdor naših čitateljev ga še nima, mu svetujemo, da naroči 12 steklenic za K 5 pri E. V. Feller, Stubica, Elzatr, št. 280 (Hrvaško), kjer se dobivajo edino prave tudi Fellerjeve odvajalne kroglice, 6 škatlic za K 4 franko.

„V službi kalifa“

Zgodovinski roman je pravkar izšel. Za naročnike stane broš. 2 kroni.

Agitirajte in pošljite naročnino!

Ob vsakem letnem času
sveže sadje, zelenjavo, meso

takoj uporabno utegnemo imeti v zalogo, če rabimo

Weck-Conservator.

Natančnejši tiskan popis z ilustracijami pošiljajo brezplačno zalogo v večini mest ali pa naravnost: I. Weck, zadr. z om. zav. glavno zastopstvo Karol Müller, M. Schönberg št. 1.

Najboljši šivalni stroj sedajnosti je

PFAFF
faff

10letna
garancija.

Pouk v vezenju brezplačen.

Ign. Vok, specialna trgovina šivalnih strojev in koles.
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Najcenejši nakup, solidna postrežba.

Za vsakogar!

3 pari moških ali ženskih ševro čevljev na zatego za le **K 14-75**

Prva krščanska izvozna trgovina s čevlji na Dunaju je sklenila, da postane povsod znana, prodati 30.000 parov ševro čevljev na zatego proti vrednosti izdelovalne plače za 3 pare moških ali ženskih visokih ševro čevljev na zatego podobnih podobam, K 14-75. Cenjeni naročniki dobe le tedaj čevlje, če se v naročilnem pismu tudi zavežejo, da ostanejo stalni naročniki in me bodo priporočali pri svojih znanih. Pri naročbi zadostuje napoved centimeterskega merila ali številke. Razpošilja po povzetju Prva krščanska izvozna hiša za čevlje

Franc Humann, Dunaj II., Aloisgasse 3/76.
c. kr. trgovsko sodniško protokolirana trdka.

Skrivalnica.

Kje je tovariš?

Cenike, brošure, knjige itd. natisne elegantno in okusno ter najceneje
Učiteljska tiskarna
v Ljubljani.

Najboljše

sredstvo zoper stenice in drugim mrčesom je

„Morana“

„Morana“ uničuje temeljito stenice in njihovo žalego. Naroča se pri M. Skrinjar, Trst, Via Ferriera 37/I. 200 gramov stane 1 K.

Pri večjih naročilih popust, trgovcem rabat.

XXXXXXXXXXXX

POZOR!

Izdellovalnica
raznih vozov.

Kdor hoče imeti trepžno in solidno izvršene vozove po jako nizkih cenah, kompletnih ali samo z lesnino, kakor tudi različne okove za vozove naj se blagovoli obrniti na trdko M. Ložar, Dragomelj, pošta Domžale Kranjsko.

V poslovalnici c. kr. avstrijske razredne loterije

v Ljubljani, Kongresni trg št. 8
trgovina s papirjem, knjigami, umetninami in muzikalijami

KAREL TILL

se sprejemajo predznamenja na srečke

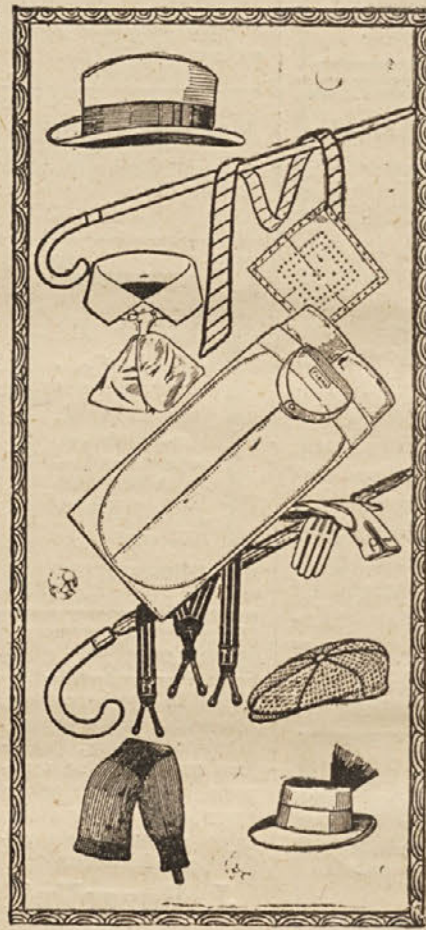
od 1. avgusta naprej se pa tudi prodajajo srečke za prvo vlečenje.

J. KETTE

Ljubljana Franca Jožefa c. 3.

Specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke priporoča:

klobuke
slamnike
čepice
kravate
razno perilo
dežnike
palice
kopalne obleke
kopalne plašče
telovadne potreščine i. t. d.

Kolesarji zahtevajte v svojem lastnem interesu nemudoma prvi slovenski bogato ilustrovani cenik 1913, koles in posamesnih delov, ki je pravkar izšel brezplačno in poštne prosto. Preglejte istega pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

KARL ČAMERNIK & KO.

specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posamezni deli.

Mehanična delavnica in garaža.

Ljubljana, Dunajska cesta.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Delniška glavica 8.000.000 kron.

Stritarjeva ulica št. 2

Rezervni fond nad 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.